

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دوازدهم کلیه رشته ها
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۵ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد دوره دوم رسالت
آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نام درس: فارسی دوازدهم
 تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵
 ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ **صبح** / عصر
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

نام مدیر	نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
نام:	سوالات			
۱	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژگان و ترکیبات مشخص شده را بنویسید. ۱-۱- مثل وصله های رنگارنگ بر <u>طیلسان</u> آبی مدیترانه دوخته شده است. ۱-۲- پس عشق از بهر این معنی <u>فرض</u> راه آمد. ۱-۳- کافور بر آن <u>ضما</u> کردند. ۱-۴- <u>وظیفه</u> ی <u>روزی</u> به خطای منکر نبرد.			
۱	۲ در عبارات و ابیات زیر چهار غلط املایی را یافته، صورت درست هر کدام را بنویسید. ۲-۱- خر سلّانه سلّانه راه می آید و گاهی می ایستد و علف و خواری را پوزه می زند. ۲-۲- چون بارها بیازمود و حاصلی ندید فروگذاشت. ۲-۳- ما را از قربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن گسترمان، کویر مزینان می برد. ۲-۴- زین بی خردان صفله بستان داد دل مردم خردمند ۲-۵- هر گه که یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد.			
۰/۵	۳ درباره ی تفاوت معنایی واژه ی "دستور" در هر یک از ابیات زیر توضیح دهید. ۳-۱- تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست ۳-۲- به فرمان دستور دانای راز فرود آمد از اسب و بنشست باز			
۱	۴ با توجه به بیت "گفت نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم/گفت والی از کجا در خانه ی خمّار نیست" به پرسش های زیر پاسخ دهید. ۴-۱- نوع "را" را در مصراع اول تعیین کنید. ۴-۲- رابطه ی معنایی واژه های "سرا و خانه" را مشخص کنید. ۴-۳- نوع فعل "شویم" و معنی آن را بنویسید. ۴-۴- "خانه ی خمّار" چه نوع ترکیبی است؟			
۱	۵ با توجه به بیت "در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز/هرکسی بر حسب فکر گمانی دارد" به پرسش های زیر پاسخ دهید. ۵-۱- اولین جمله چند جزئی است؟ اجزای آن را تعیین کنید.			
۰/۵	۶ با توجه به معنی هر بیت، کدام یک از واژگان "هم آوا" درست است؟ ۶-۱- چون به عشق آمدم از «حوضه-حوزه» عرفان دیدم آن چه خواندیم و شنیدیم همه باطل بود ۶-۲- چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن «صوابش-ثوابش»			
صفحه ۱ از ۵				

۱	<p>۷ با توجه به عبارت "برای شناختن محمد و دیدن صحرايي که آواز پر جبرئيل همواره در زير غرفه ي بلند آسمانش به گوش مي رسد به صحراي عربستان آمده است"</p> <p>اجزای گروه اسمی "زیرغرفه ی بلند آسمان" را مشخص کرده با نمودار پیکانی نشان دهید.</p>
۱	<p>۸ با توجه به بیت "بوی بهار می دمدم یا نسیم صبح؟ یاد بهشت می گذرد یا پیام اوست؟"</p> <p>۱-۸- نقش ضمیر «م» را تعیین کنید.</p> <p>۲-۸- حذف فعل و نوع آن را توضیح دهید.</p>
۱/۵	<p>۹ قلمرو ادبی (۵نمره)</p> <p>با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>"نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت آنجا به صنعت در چه کوشند بگفت از دار ملک آشنایی بگفتا جان فروشی در ادب نیست بگفت از عشق بازان این عجب نیست..."</p> <p>۱-۹- در کدام قالب شعری سروده شده است؟ چرا؟</p> <p>۲-۹- این شیوه ی گفتگو در اصطلاح ادبی چه نام دارد؟</p> <p>۳-۹- قافیه و ردیف را در بیت آخر مشخص کنید.</p> <p>۴-۹- یک اضافه ی تشبیهی در شعر بیابید.</p>
۱	<p>۱۰ آرایه های بارز و برجسته ی هر بیت را با توجه به آرایه های داخل کمانک تعیین کنید. ضمناً یک آرایه ی داخل کمانک اضافی است.</p> <p>«تلمیح-سجع-تناقض-تشبیه-اسلوب معادله»</p> <p>۱-۱۰- دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی</p> <p>۲-۱۰- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را</p> <p>۳-۱۰- آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است</p> <p>۴-۱۰- بدان که از جمله ی نام های حُسن یکی "جمال" است و یکی "کمال".</p>

۰/۵	<p>۱۱ در بیت "آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد"</p> <p>کلمات قافیه چه آرایه ای را پدید آورده اند؟ چرا؟</p>
۰/۵	<p>۱۲ هر یک از آثار زیر از کیست؟</p> <p>۱-۱۲- کویر</p> <p>۲-۱۲- بخارای من ایل من</p>
۱/۵	<p>۱۳ شعر حفظی</p> <p>۱-۱۳- سه بیت آغازین غزل "در مکتب حقایق" را بنویسید.</p> <p>۲-۱۳- ابیات زیر را کامل کنید.</p> <p>الف) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم</p> <p>ب) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران</p> <p>۳-۱۳- کلمات زیر، کلمات نا مرتب یک بیت است، آن ها را مرتب کنید.</p> <p>ستاره-در-برگ-باران-بیداری-در-مهربان-تر-چشم-بوسه-های-از-جویباران-ای</p>
<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p>	<p>۱۴ قلمرو فکری (۸ نمره)</p> <p>هر یک از ابیات و عبارات های زیر را به نثر روان امروزی معنی کنید. (۴)</p> <p>۱-۱۴- همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم.</p> <p>۲-۱۴- امکان زیر آتش گرفتن بچه ها وجود دارد.</p> <p>۳-۱۴- سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.</p> <p>۴-۱۴- اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.</p> <p>۵-۱۴- محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست</p> <p>۶-۱۴- از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند</p> <p>۷-۱۴- در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هرملتی که مردم صاحب قلم نداشت</p> <p>۸-۱۴- ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هرچه به واسطه آن به خدا رسند فرض باشد به نزدیک طالبان.</p>
صفحه ۳ از ۵	

۰/۷۵	<p>با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>"آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صباحی تا حبشه و قلب افریقا نیز پیش راند اما همه می دانیم که "دولت مستعجل" بود.چه خوش گفته اند که "امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند معمولا از سوء هاضمه می میرند"</p> <p>۱۵-۱- منظور از دولت مستعجل چیست؟این تعبیر یادآور کدام بیت حافظ است؟توضیح دهید.</p> <p>۱۵-۲- مفهوم جمله ی آخر را بنویسید.</p>	۱۵
۰/۲۵	<p>بیت "هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش"</p> <p>هم مفهوم با کدام آیه ی قرآن است؟</p>	۱۶
۰/۵	<p>در بیت "ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد"</p> <p>"مرغ سحر" و "پروانه" نماد چه چیزهایی هستند؟</p>	۱۷
۰/۷۵	<p>با توجه به بیت "ای مادر سرسپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند"</p> <p>۱۸-۱- "مادر" استعاره از چیست؟</p> <p>۱۸-۲- منظور از "فرزند" کیست؟</p> <p>۱۸-۳- منظور از "این پند" چه پندی است؟</p>	۱۸
۰/۵	<p>با توجه به عبارت "ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم چون این شیعه ی گمنام و غریبش در کنار آن مدینه ی پلید و در قلب آن کویر بی فریاد,سر در حلقوم چاه می برد و می گریست..."</p> <p>۱۹-۱- منظور از "این شیعه ی گمنام" کیست؟</p> <p>۱۹-۲- منظور نویسنده از "مدینه ی پلید" چیست؟</p>	۱۹
۰/۵	<p>مفهوم هر یک از ابیات و عبارت های زیر را بنویسید.</p> <p>۲۰-۱- گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی گفت جرم راه رفتن نیست,ره هموار نیست</p> <p>۲۰-۲- بیگاه شد بیگاه شد,خورشید اندر چاه شد خورشید جان عاشقان,در خلوت الله شد</p>	۲۰
۰/۲۵	<p>مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>۲۱-۱- گفت باید حد زند هشیار مردم مست را گفت هشیاری بیار این جا کسی هشیار نیست</p> <p>۲۱-۲- گر حکم شود که مست گیرند در شهر هر آن که هست گیرند</p>	۲۱
صفحه ۴ از ۵		

هر یک از عبارات زیر با کدام بیت مفهوم مشترک دارد؟ (یک بیت اضافی است)

۱-۲۲- حیات از عشق می شناس و ممت بی عشق می یاب.

۲-۲۲- دعوتش اجابت کردم و امیدش برآوردم که از بسیاری دعا و زاری بنده همی شرم دارم.

۳-۲۲- عاشقان کشتگان معشوق اند بر نیاید ز کشتگان آواز

۴-۲۲- کرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده است و او شرمسار

۵-۲۲- بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است

۰/۵

سرهاتان پر اندیشه و آگاهی

دلہاتان پر موسیقی و احساس

صفحه ۵ از ۵

جمع بارم : ۲۰ نمر

ص ۱

۱-۱-۱ - نوکی را - جابه بلیزد و راز که بر روی اندازد

۲-۱ - واجب - ضروری

۳-۱ - مرغ - لارو که به جوف نهند

۴-۱ - رزق - روزی معین و مقرر

۲-۲ - خاری - فروگذاشته ۲-۳ - خوبت

۴-۲ - سفله - ۲-۵ -

۳-۲ - وزیر - راهبها

۳-۱ - اجازه

۴-۱ - تک افتاد

۴-۲ - تیراف

۴-۳ - رویم - فعل غیر انسانی

۴-۴ - ترکیب انسانی

۵- جمله سده خزنی با مستند - کس - بخار - محمد باز - مسند - نفسد - فعل انسانی

۶-۲ - صواص

۶-۱ - حوضه

۷- زیر غزنه بلند آسمان

هفته - وائنه وائنه وائنه وائنه - مضافه مضافه مضافه مضافه

مضافه مضافه مضافه مضافه

۸-۲ - می رمد - حذف به قرینه الفظی

۸-۱ - متمم

۹-۱ - مثنوی - چون حوسبت قافیه مسفل و حدیثه دارد که با بیت قبل و بعد از خود تفاوت است.

۹-۲ - مناظره - ۹-۳ - نسبت - نسبت - درایف - ادب - محب - قافیه

۹-۴ - دار ملک آسمانی

۱۰-۱ - ۱۰-۱ - تشبیه - ۱۰-۲ - اسلوب معادله - ۱۰-۳ - تلمیح - ۱۰-۴ - سجع

۱۱- جناس نام (حسان) چون لفظ و ظاهر آن ها مانند هم و معنی آن ها متفاوت است.

۱۲-۲ - محمد بخت بختی

۱۲-۱ - دکتر علی شریعتی

۱۳-۱ - ای بی جنب بگوش که صاحب خبر نسوی

تا اهر و نداشتی کی راهبر نسوی

در ملکب حقایق بیس ارب عشق

هان ای سیر بگوش که روزی بدر نسوی

دست از مس وجود جو مردان ره نسوی

تا کیمای عشق بیای و زر نسوی

۱۳-۲ - فریادها بر زانیمت از سنبل کوه ساران

ای جو بیار جباری ، زین سالیه بر ملکز

۱۳-۳ - ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران

بیداری ستاره در چشم جو بیاران

۱۴-۱ - پروردگارا فقط به نگاه تو روی من آورم و به سبب لطف و کرم تو ، در لوبه و تلاطم .

۱۴-۲ - امکان تیر اندازی به نیروها وجود دارد .

۱۴-۳ - جنون و شهید ای عشق از عقل دزدیکی زنی و عمارت کعبه و بازرس تراست .

۱۴-۴ - (خداوند) با آمدن فضل بکار، شکوفه ها را فاشد فلاهی روی سر شاخه ها که مثل کوه دگانی هستند فکر اولو است -
۱۴-۵ - همان گونه که فقط گوش ابزار مناسبی برای ادراک سخنان زبان است حقیقت عشق را هم حسی درک نمی کند و تنها عاشق حقیقی درمی یابد و محرم آن است.

۱۴-۶ - ای رفیق، آن رویی سعید (برف ریزه ات) را که نشانه ضعف و ناتوانی و مانع فوران و قیام تو است از سرت بردار و کنار بلندار و بر خفت قدرت بکده زاده و حکومت را به دست بگیر.

۱۴-۷ - هر ملت و کشوری که افراد منظم و فزاینده و صاحب اندیشه نداشته باشد در گذر زمان نابود شده و از صفحه روزگار محو می شود.

۱۴-۸ - ای عزیز، رسیدن به خداوند واجب است و به نایاب صوری که از طریق آن می تواند به خدا رسید به انعقاد ساکنان واجب است.

۱۵ - ۱- سعادت و خوشبختی خودگذر و نایاب دارد - راسی خاتم فیروزه یو می آید خوشی از گنبد ولی دولت مستعجل بود

۱۵-۲ - قدرت و وسعت زیاد الهیاتی ها موجب نابودی و سقوط آن ها می شود.

۱۶ - هم نفوس با آیه آنا لله و آنا الیه راجعون

۱۷ - مرغ سحر = بیل - نادر عاشق مدگی و دروغین پروانه = نادر عاشق حقیقی و پاکباز

۱۸ - ۱- ۱۸-۱ - رواند ۱۸-۲ - خود ساعز (محمد تقی چهار) ۱۸-۳ - بند مورد نظر دعوت به قیام و اعتراض و آشکار کردن چشم و سوز و دلزد روزی است که در بیت و ابیات کدی به آن پرداخته است

۱۹ - ۱- ۱۹-۱ - دلتر علی شریعتی ۱۹-۲ - سحر کوفه

۲۰ - ۱- ۲۰-۱ - فساد و ناپه با دانی جامعه و تأثیر آن بر روی فرد

۲۰-۲ - خلوت کردن نشانه عاقلان و عارفان حقیقی و عبادت و راز و نیاز نشانه با خداوند - غروب خورشید و فرار رسیدن شب

۲۱ - رواج فساد در تمام سطوح جامعه از بالا تا پایین ، از حاکمان و مسئولان بلند پایه تا مردم عاری

۲۲ - ۱- ۲۲-۱ - با ۲۲-۵ - یعنی عبارت حیات از ... با بیت بی عشق ...

۲۲-۲ - ۲۲-۲ - با ۲۲-۴ - یعنی عبارت دعوتش ... با بیت کرم بین و ...

توجه به اینجای مذکور به عنوان نمونه و راهنما است و بدیهی است که همین پاسخ ها را در صورتی که با واژه های یا ترکیبات ، تعبیرات و جمله بندی دیگری گفته شود ، پاسخ درست محسوب می شود.

فیروز یاد